

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови та методики її навчання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Комар О. С.

“24” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

П.03 Виробнича практика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література

(шифр і назва напрямку підготовки)

Освітня програма Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

(назва освітньої програми)

Робоча програма виробничої практики «П.03 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА» для здобувачів вищої освіти IV курсу, спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література освітньої програми Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент Бевз О. П., кандидат педагогічних наук, доцент Колісніченко А. І., кандидат філологічних наук, доцент Яловенко О.В., викладач Коваленко О.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри англійської мови та методики її навчання

Протокол № 1 від 24 серпня 2023 року

Завідувач кафедри англійської мови та методики її навчання

_____ Комар О. С.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол № 1 від 24 серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Казак Ю.Ю.

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

Вступ

У системі педагогічної освіти одним з центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, виробити уміння і навички самостійної діяльності по вихованню і навчанню учнів, оволодіти системою науково-дослідницької роботи. Практична підготовка здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» факультету іноземних мов має наскрізний характер і відбувається впродовж вивчення всього курсу методики навчання англійської мови під час педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти.

Виробнича практика відповідає третьому етапу практичної підготовки «Вчитель-практикант» (Observed teaching) відповідно до навчальної програми з дисципліни «Методика навчання англійської мови», розробленої в рамках спільного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління».

Мета та завдання виробничої практики

Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації виховного процесу, набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах освітнього процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Виробнича практика у восьмому семестрі дозволяє здобувачам вищої освіти спробувати себе у ролі вчителя англійської мови за методичної підтримки методистів шкіл та викладачів університету.

Завдання практики:

- ✓ закріплення і поглиблення теоретичних знань з психолого-педагогічного та методичного циклів дисциплін (методик навчання іноземних мов і зарубіжної літератури);
- ✓ закріплення, поглиблення та збагачення психолого-педагогічних та спеціальних знань з кожного шкільного предмету, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
- ✓ формування у майбутніх вчителів педагогічних умінь та навичок, які сприяють розвитку професійних якостей особистості вчителя;
- ✓ формування психологічної готовності до роботи в закладах освіти;
- ✓ виховання стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності;
- ✓ ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в закладах загальної середньої освіти, з передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи;

Організація проведення практики

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики з англійської мови забезпечує кафедра англійської мови та методики її навчання. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практики. Груповий керівник – методист з англійської мови узгоджує розподіл здобувачів вищої освіти за вчителями англійської мови з керівником базового закладу освіти. Здобувачі вищої освіти проводять шість повних тижнів у школі. Упродовж виробничої практики здобувачі вищої освіти щотижня зустрічаються з викладачами задля обговорення та аналізу отриманого досвіду. Кількість кредитів – 9.

Освітній результат практики

Програмні результати навчання.

ПРН1. Здатність до здійснення міжкультурного спілкування з використанням вербальних і невербальних способів комунікації, адекватним ситуації спілкування.

ПРН2. Професійно-профільовані знання в галузі лексикології, теоретичної та практичної фонетики і граматики, стилістики іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПРН3. Професійно-профільовані знання в галузі історії германських мов та лінгвокраїнознавства.

ПРН5. Знання основ ділового спілкування.

ПРН6. Уміння створювати бази даних і використовувати інтернетресурси; вміння використовувати сучасні інформаційнокомунікаційні технології; навички управління інформацією та роботи з комп'ютером.

ПРН7. Використання новітніх підходів до формування комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти.

ПРН8. Дослідницькі навички.

ПРН11. Розуміння необхідності дотримання норм здорового способу життя.

Здобувач вищої освіти:

- Розширює власний діапазон навчальних прийомів шляхом спостереження за ходом уроків вчителів;
- Відстежує, діагностує та узагальнює труднощі і помилки учнів;
- Обґрунтовує свідомо підходи до навчання, різноманітні прийоми та матеріали, які використовуює;
- Добирає чи розробляє необхідні завдання та матеріали для роботи в класі;
- Розуміє, яким чином можна визначити навчальні потреби учнів та запропонувати навчальні дії та матеріали для задоволення цих потреб;
- Розуміє основні теорії вивчення іноземної мови та оволодіння нею, а також їхній вплив на процес навчання іноземної мови
- Рефлексує над процесами вивчення мови учнями;
- Планує етапи уроку у спосіб, який забезпечує систематичний розвиток мовленнєвих умінь;
- Залучає учнів до різноманітних способів учіння щоб допомогти їм у розвитку власних навчальних стратегій;
- Надає поради учням щодо організації та ефективного управління своїм учінням
- Враховує психологічні та соціальні чинники, що впливають на поведінку учнів, під час планування та навчання;
- Розуміє концепцію навчальної автономії учнів та її вплив на навчання та учіння;
- Скеровує учнів у пошуку та використанні навчальних ресурсів, що сприяють учінню як на уроках, так і в позаурочний час;
- Ідентифікує індивідуальні навчальні труднощі учнів та опікується різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами під час планування та навчання;
- Створює умови та забезпечує відповідні засоби для учіння на уроці;
- Організовує навчальний процес на уроці, використовуючи чіткі інструкції та дотримуючись точного розподілу часу;
- Організовує та скеровує взаємодію на уроці у відповідності до навчальних цілей та способів сприймання навчального матеріалу учнями;
- Підтримує належний баланс між обсягом мовлення вчителя та обсягом мовлення учнів;
- Виявляє проблеми в поведінці учнів та адекватно вирішує їх;
- Забезпечує належний зворотній зв'язок з учнями;
- Заохочує відгуки від учнів та реагує на них;
- Використовує навчальні ресурси та інформаційно-комунікаційні технології для сприяння учінню;
- Використовує різні типи оцінювання відповідно до навчального контексту

- Відстежує, діагностує, узагальнює помилки та труднощі учнів і враховує висновки в організації навчального процесу та оцінюванні;
- Використовує широкий діапазон прийомів виправлення помилок в усному та писемному мовленні учнів і надає конструктивні відгуки;
- Допомагає учням зрозуміти свої помилки та знайти шляхи їх усунення.

Індивідуальні завдання

Здобувач вищої освіти самостійно на основі реальних педагогічних проблем, які мали місце в освітньому процесі з англійської мови у закладах загальної середньої освіти визначає тему випускної кваліфікаційної роботи з методики навчання англійської мови. Вибір теми здійснюється в межах вивчення змістового модуля «Action Research» («Наукове дослідження»). По закінченні вивчення змістового модуля, здобувач вищої освіти подає пропозицію про проведення дослідження, в якій, зокрема, визначаються індивідуальні завдання та методологія проведення дослідження.

Вимоги до звіту про практику

По закінченню практики здобувач вищої освіти подає на перевірку методисту з англійської мови такі звітні матеріали:

1. Характеристику про проходження практики здобувачем вищої освіти, завірену директором закладу освіти.
2. Письмовий звіт про проведену роботу з датою укладання і підписом здобувача вищої освіти.
3. Календарно-тематичне планування на період практики.
4. Портфоліо (включає розгорнуті плани-конспекти двох проведених залікових уроків з характеристикою класу.
5. Відомість з оцінками вчителя за вісім проведених уроків.
6. Аналіз одного відвіданого уроку вчителя.
7. Самоаналіз одного проведеного залікового уроку.
8. Звіт про виконаний об'єм завдань для написання бакалаврської роботи.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за видами діяльності

Оцінювання відбувається за виконанням завдань для портфоліо (40%) та проведеними уроками (60%).

Портфоліо включає:

Компонент	Оцінка
Профіль класу (кількість учнів, вік, рівень володіння англійською мовою, стиль навчання, навчальні потреби, особливі освітні потреби)	10%
Плани проведених уроків та супроводжуючі матеріали для двох різних ступенів	20%
Аналітичний звіт (reflective writing) (300-450 слів) про проведений урок (за вибором студента), що включає відгуки одногрупника, ментора та методиста)	10%
Всього	40%

Оцінюються десять залікових уроків, проведених здобувачами вищої освіти. Два залікові уроки відвідує та оцінює за визначеними критеріями викладач методики, а вісім – шкільний вчитель англійської мови (ментор), за яким закріплений здобувач. Методист повинен оцінити уроки, проведені для учнів двох різних рівнів загальної середньої освіти – початкового і неповного середнього (базового).

Критерії оцінювання проведених уроків

Area of professional behaviour	Indicator	Оцінка
Understanding learners	Materials are selected and, if necessary, adapted to cater for learners with different learner needs and learning styles.	15 %
	Both the activities and suggested ways of doing them are appropriate to learners' needs and age.	
	Learners are involved in different ways of learning that facilitate the development of their learning strategies.	
	Learners are guided in finding and using resources in and beyond the classroom that assist their learning.	
Managing a lesson	Supportive foreign language environment is created and maintained.	15%
	Classroom processes are organised through clear instructions and accurate timing.	
	Interaction in the classroom is set up and monitored according to learning purposes and learning styles.	
	A proper balance between teacher talk and student talk is maintained.	
	Sources of learner misbehaviour are identified and dealt with appropriately.	
	Appropriate feedback to learners is provided and feedback from learners is taken into account.	
	Classroom resources and technologies are used to support learning.	
Evaluating and assessing learning	Appropriate test tasks for assessing skills in a certain learning context are selected.	15 %
	Learning is assessed against the criteria in the National Curriculum.	
	Learners' errors and difficulties are identified, diagnosed and dealt with properly.	
	Appropriate techniques to correct errors in learners' spoken and written language are employed.	
	Learners are helped in understanding their errors and in self-correcting them.	
Knowing the subject of English	A justified use of L1 and L2 in class is made.	15 %
	A good model of pronunciation, use of vocabulary and grammatical accuracy is provided.	
	Language and terminology appropriate to the learners' level and the lesson aims are selected.	
	Full and accurate answers to students' questions about different aspects of language and its usage are given.	
Total		60%

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
75 – 81		
69 – 74	задовільно	
60 – 68		
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вид підсумкового контролю

Виробнича практика здобувачів вищої освіти оцінюється екзаменом у восьмому семестрі. Результати виробничої практики враховуються під час підсумкового оцінювання. Перевіряється здатність здобувача вищої освіти навчати англійської мови з урахуванням принципів навчання та організації освітнього процесу. Оцінювання відбувається за критеріями, зазначеними у програмі. Оцінка розподіляється між виконанням завдань для порт фоліо (40%) та проведеними уроками (60%).

Список інформаційних джерел

1. Бевз О., Гембарук А., Гончарова О. та ін. Типова програма «Методика навчання англійської мови». Освітній ступінь бакалавра. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. – 126 с.
2. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид. – док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Навчальні програми з іноземних мов: для загальноосвітніх навч. закл. і спец. шкіл із поглибл. вивченням інозем. мов. 1 – 4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 96 с.
6. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
7. English Language Teaching Methodology : Year 2. Module 1. Understanding Learners and Learning : Students' Workbook / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад.: О. П. Бевз, А. С. Гембарук, Т. В. Капелюшна [та ін.]. – Умань : Візаві, 2020. – 170 с.
8. English Language Teaching Methodology : Student Workbook : Module 2 : Preparing to Teach 1 : / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. П. Бевз, А. С. Гембарук, Т. В. Капелюшна , А. І. Колісніченко. – Умань : Візаві, 2021. – 170 с.
9. Gass, S. and L. Selinker. Second Language Acquisition: An Introductory Course: Taylor & Francis e-Library. – 2008.
10. Richards, J. C. Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. – 2015.
11. Richards, J. C. and T.S. Rodgers. Approaches and Methods in Language Teaching. (Cambridge Language Teaching Library). Cambridge: Cambridge University Press – 2001.
12. Scrivener, J. Classroom Management Techniques. Cambridge: Cambridge University Press. – 2012.
13. Thornbury, S. How to Teach Vocabulary. Harlow: Longman. – 2002.

14. Ur, P. A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition. – 2012.

Інформаційні ресурси

1. Інструктивно-методичні рекомендації. Іноземні мови /Лист Міністерства № 1/9-426 від 01.06.2012 "Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін" URL: <http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/metodichni-rekomendatsiji/>
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти 2011. Освітня галузь «Мови і літератури» (іноземні мови). - Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
3. Державний стандарт початкової освіти 2018. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п>
4. Концепція мовної освіти в Україні (проект). URL: <http://mon.gov.ua>